

Jak pracovat s portfoliem

Obsah portfolia

Portfolio je členěno na tři hlavní části. Jejich začátek je vždy označen modrým oddělovačem (obr. a).

Globální vzdělávání (část I)

První část se věnuje teoretickému ukotvení globálního vzdělávání a jeho zasazení do různých kontextů. Prostřednictvím samostatné brožury představujeme kompetence globálního občanství jakožto cíle globálního vzdělávání. Ty zahrnují nejdůležitější hodnoty a postoje i oblasti znalostí a dovedností potřebných pro utváření spravedlivějšího světa.

Globální kompas (část II–VI)

Globální kompas je nástroj, který se věnuje praktické aplikaci globálního vzdělávání v životě třídy či oddílu, a nabízí tak podporu skupinám, jež chtějí hledat cestu ke zvyšování své globální odpovědnosti. Tato část je rozčleněna na několik oblastí oddělených záložkami (obr. b). První čtyři oblasti se zaměřují na každodenní fungování skupiny: **Participace na dění (II)**, **Odpovědná spotřeba a financování (III)**, **Způsoby komunikace a jednání (IV)** a **Děti součástí okolního světa (V)**. Posledně jmenovaná oblast obsahuje i brožuru *Jednej lokálně, myslí globálně!* zaměřenou na to, jak realizovat smysluplné projekty a akce pro zlepšení okolí či podmínek ve světě.

Poslední oblast s názvem **Program (VI)** se pak věnuje tomu, jaké tematické aktivity či lekce zařazujeme do činnosti oddílu či třídy, když chceme posilovat globální občanství.

- V této části nabízíme konkrétní tipy na programy. Jsou řazeny podle sedmi oblastí kompetencí (obr. c), tedy podle toho, jakou kompetenci především daným programem rozvíjíme. Najdete zde ucelenější programy, aktivity k cílům udržitelného rozvoje a příběhy.
- Každý program začíná stránkou, která představuje cíle programu, dobu trvání, doporučený věk i počet účastníků a účastnic a potřebné pomůcky. Je zde také uvedeno, které kompetence globálního občanství program rozvíjí, jaké cíle udržitelného rozvoje tematicky pokrývá či jaké je propojení programu se skautskými stezkami.
- Snažili jsme se programy vybrat tak, aby rozvíjely všechny kompetence globálního občanství a zároveň pokrývaly různé roviny, na které je potřeba se zaměřovat – vztahování se ke světu, aktivní zapojení v bezprostředním okolí i porozumění sobě samému a svým předpokladům. Například program *Kdo utíká z Konga?* se věnuje důsledkům mezinárodních konfliktů, a pokrývá tak první rovinu; program *Kruhy obnovy* se naopak zaměřuje na to, jak řešit konflikty ve skupině s ohledem na potřeby všech zúčastněných, a míří tedy spíše na druhou rovinu. Programem zacíleným na třetí rovinu je kupříkladu *Vězňovo dilema*, které odhaluje naše předpoklady stojící za jednáním ve prospěch spolupráce, či naopak soutěže.

Metodická podpora (část VII)

Poslední oddíl nabízí metodickou podporu učitelům a učitelkám – podklady pro rozvoj kritického myšlení, zlepšování lektorské a facilitátorské role (vedení diskuzí, reflexí), tipy pro způsoby práce v kontextu globálních a kontroverzních témat či podněty k využívání různých přístupů při přípravě programu (model E-U-R, zážitková pedagogika, práce s příběhy). Najdete zde také tipy na další literaturu, internetové zdroje a projekty.

(a)

(b)

Typy materiálů a práce s nimi

V portfoliu najdete naše autorské texty, publikované články i inspiraci v podobě programů a aktivit. Podobně můžete do portfolia **přidávat i vlastní materiály** – protřídit své výstřižky z novin, vytisknout si oblíbené články, okopírovat osvědčené programy nebo probrat materiály z absolvovaných kurzů. Sami si pak vyberete, do jaké části se váš materiál hodí nejvíce. Složka je rozměrem přizpůsobena vkládání euroobalů velikosti A4.

Doplňovat do portfolia můžete i materiály, které jsme zveřejnili a budeme nadále zveřejňovat v rámci činnosti Skautů na Zemi – najdete je (stejně jako současný obsah příručky) na webu www.skautinazemi.cz. Pro tisk vlastních materiálů můžete využít také předpřipravenou šablonu, díky které budou mít všechny dokumenty stejnou grafiku.

Využívejte také možnosti **dopisovat si do jednotlivých kapitol** portfolia vlastní poznámky, odkazy na literaturu, tipy na aktivity či užitečné kontakty. V každém z textů jsme pro to vytvořili prostor (obr. d). Svoje poznámky si bez obav připisujte i mimo vyznačené odstavce. V případě potřeby si pak jakoukoli stránku můžete znovu vytisknout a vyměnit.

U každé z kapitol vám nabízíme **seznam zdrojů**. Jedná se jak o literaturu využitou pro zpracování daného textu, tak i o tipy na doporučené zdroje, které mohou být užitečné pro vaše další studium či práci v oblasti globálního vzdělávání.

Orientaci v jednotlivých materiálech vám usnadní **informace v záhlaví**. Na vodorovném řádku je uveden typ materiálu a na svislém názvu kapitoly. V rohu najdete římskou číslici odkazující k příslušné části portfolia (viz obsah výše). Ikony v záhlaví označují, na rozvoj jakých kompetencí se daná kapitola zaměřuje. Tyto ikony najdete i u programů či některých konkrétních částí textu. Více o kompetencích se dočtete v brožuře *Kompetence globálního občanství*. Zde nabízíme jejich přehled:

Porozumění vzájemné propojenosti světa

Nakládání s konflikty

Jednání ve prospěch spravedlnosti a rovnosti

Kritické myšlení a otevřená mysl

Udržitelný život

Etická odpovědnost a angažovanost

Zacházení s rozmanitostí, respekt k odlišnosti

(c)

(d)

